

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	5.6.	20 19	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-71/19-2		
VEZA:			
EPA:	714 XXVI		
SKRAĆENICA:			PRILOG:

SKUPŠTINA CRNE GORE

N/r Predsjedniku,
g-dinu Ivanu Brajoviću

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore i odredaba člana 130 i 131 Poslovnika Skupštine Crne Gore, podnosimo *Predlog rezolucije o uspostavljanju održivog i modernog saobraćajnog sistema Crne Gore*, radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

Andrija Mandić

Nebojša Medojević

Milan Knežević

prof. dr Branko Radulović

Milutin Đukanović

Izvjestilac: prof. dr Branko Radulović

PREDLOG

Uviđajući da će se zbog nekvalitetne tehno-ekonomske pripreme, načina i realizacije kapitalnog projekta izgradnje dionice autoputa Smokovac-Mateševo proizvesti brojne trajne negativne ekonomske, fiskalne i ekološke posledica po Crnu Goru.

Zabrinuti da posledice u budućnosti mogu biti još veće, te da mogu proizvesti trajnu destabilizaciju Crne Gore.

Svjesni da se dionica Smokovac-Mateševo gradi u pogrešnom momentu, parcijalno, na netransparentan način, bez potpune tehničke dokumentacije i finansijske podrške, sa malim direktnim efektima, uz veliki finansijski rizik, bez zajedničke aktivnosti sa susjedima.

Konstatujući da parcijalna realizacija pojedinih infrastrukturnih projekata, tehnički je i finansijski pogrešna, sa neizvjesnim epilogom, da je način finansiranja i sufinansiranja neodrživ za naš finansijski sistem i nivo BDP, da se finansijska sredstva fondova Evropske unije nedovoljno koriste, dok se na drugoj strani koridori prema lukama Kopar, Ploče i Drač intezivno grade uz podršku Evropske unije, te da se akcionim planom Transportne zajednice Evropske komisije za Zapadni Balkan u potrebnoj mjeri ne finansira ni jedan kapitalni investicioni projekat za Crnu Goru.

Svjesni da se realizacija velikih infrastrukturnih projekata ne smije i ne može dalje sprovoditi na dosadašnji način.

Smatrajući da je sa ekonomskog, fiskalnog i razvojnog aspekta dodjela koncesija za Aerodrome Crne Gore pogrešna.

Uviđajući da revitalizacija postojećih i realizacija najavljenih novih kapitalnih infrastrukturnih saobraćajnih projekata i izgradnja objekata, prije svega, preostale dionice autoputa Bar-Boljare, aerodroma, željeznice, Luke Bar, primorske brze saobraćajnice, mosta Verige, su poprimile politikantski i groteskni karakter, sa mogućim zastrašujućim posljedicama.

Imajući u vidu da je saobraćajni sistem u Crnoj Gori u mnogim segmentima značajno devastiran, neuravnotežen, bezbjedonosno rizičan, neefikasan, nekonkurentan, neodrživ i neintegrisan.

Zabrinuti što je bezbjednost saobraćaja nezadovoljavajuća, što je zagađenost životne sredine, usled neadekvatnog i zastarelog saobraćajnog sistema, posebno u naseljenim mjestima, alarmantna.

Svjesni da je modernizacija, rekonstrukcija i rehabilitacija postojeće putne mreže mnogo manjeg inteziteta od stvarnih potreba, stepena devastacije i zastarelosti.

Konstatujući da su strateška dokumenta i planovi saobraćajnog sistema neadekvatna stanju, potrebi i tendencijama.

Uvjereni da je moderan i održiv saobraćajni sistem od najvećeg javnog interesa i da on u osnovi određuje kvalitet življenja i privredni razvoj.

Odlučni da uspostavljamo održivi i moderni saobraćajni sistem na novi način, poštujući najbolju praksu, uvažavajući crnogorsku zbilju, sa najvećim direktnim i indirektnim efektima.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na _____ sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana ____ donijela je

**REZOLUCIJU
O USPOSTAVLJANJU ODRŽIVOG I MODERNOG SAOBRAĆAJNOG
SISTEMA CRNE GORE**

Skupština Crne Gore ističe da je od najvećeg državnog interesa:

- 1) uspostaviti dinamičan, usaglašen i održiv razvoj saobraćajnog sistema na novim principima;**
- 2) razvijati saobraćajni sistem prema načelima ekonomske, fiskalne, ekološke i tehnološke održivosti i srednjoročnih i dugoročnih potreba;**
- 3) uspostavljanje naučnih, stručnih, finansijskih i operativnih osnova za razvoj saobraćajnog sistema;**
- 4) uspostaviti prioritet aktivnosti u razvoju saobraćajnog sistema koje počivaju, prije svega, na principima sigurnosti, direktnih i indirektnih ekonomskih efekata i uklanjanju limita razvoja;**
- 5) finansirati strateške projekte i efikasno koristiti fondove Evropske unije, Transportne zajednice i Investicionog okvira za Zapadni Balkan;**
- 6) valorizovati i angažovati sve domaće potencijale i resurse;**
- 7) integrisati saobraćajne tokove Crne Gore u TEN-T mrežu;**
- 8) promijeniti raspodjelu transporta putnika u prilog javnom prevozu;**
- 9) promijeniti raspodjelu transporta tereta u prilog željezničkom prevozu;**
- 10) smanjiti negativan uticaj saobraćajnog sistema na životnu sredinu.**

Skupština Crne Gore poziva Vladu Crne Gore i druge nadležne institucije da u cilju ostvarivanja ovih strateških ciljeva, realizuju sledeće mjere:

- 1) zaustave sve aktivnosti koje ne uvažavaju stanje u Crnoj Gori, ne predstavljaju optimalna rešenja i ne postižu najveće efekte u unapređenju saobraćajnog sistema i ukupne održivosti i razvoja;
- 2) osnuju Institut za razvoj Crne Gore;
- 3) osnuju Crnogorsku razvojnu banku;
- 4) formiraju Poslovnu grupu za niskogradnju;
- 5) inoviraju i usvoje strateška dokumenta razvoja saobraćajnog sistema;
- 6) usvoje novi Prostorni plan Crne Gore;
- 7) inoviraju i usvoje kvalitetne strateške studije i akcione planove razvoja saobraćaja Crne Gore analizirajući sve hipoteze i usvajajući optimalna rešenja i aktivnosti;
- 8) formiraju sa Srbijom, Italijom, Mađarskom i Rumunijom komisiju za izgradnju autoputa i željezničke infrastrukture Bar-Beograd;
- 9) formiraju sa Hrvatskom i Albanijom komisiju za izgradnju brze saobraćajnice duž crnogorskog primorja;
- 10) izrade Glavni projekat za cijelu trasu autoputa Bar-Boljare;
- 11) izrade Idejni projekat i prateću tehničku dokumentaciju za brzu saobraćajnicu duž crnogorskog primorja;
- 12) usvoje Akcioni plan izgradnje i rekonstrukcije javnih puteva;
- 13) sačine studije i analize ekonomske održivosti, fiskalne efekte, uticaja na životnu sredinu, socijalne posledice i mehanizme finansiranja Aerodroma Crne Gore, Montenegroerlajnsa, Luke Bar i željezničkog prevoza;
- 14) učine da Evropska unija identifikuje, uvrsti i finansijski podrži crnogorske infrastrukturne projekte tekućim petogodišnjim planom rada Transportne zajednice za Zapadni Balkan;
- 15) podrže preduzetničku inicijativu u izgradnji i održavanju infrastrukture;
- 16) preispitaju postojanje krivične odgovornosti za pogrešne odluke i velike negativne posledice pri izgradnji dionice Smokovac-Mateševo.

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE REZOLUCIJE

Ustavni osnov za donošenje ove rezolucije sadržan je u članu 82 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE REZOLUCIJE

Prilikom razmatranja prethodne inicijative, koju je DF procesuirao 1. februara 2018. godine, Vlada je dostavila Mišljenje kojim se predlaže da se ne usvoji Predlog rezolucije o uspostavljanju održivog i modernog saobraćajnog sistema u Crnoj Gori.

Pri tome, Vlada je iznijela mnoge tvrdnje da ona svojim aktivnostima produkuje razvoj saobraćajnog sistema na najoptimalniji način. Takođe je saopštila da brojne mjere koje je Predlog rezolucije sadržao ona realizuje ili će to učiniti u budućnosti. Čak je mnoge aktivnosti oročila da završi 2018. i početkom 2019. godine.

Nažalost, dešavanja u prethodnom periodu su potvrdila da obećanja koje je Vlada iznijela u Mušljenju nijesu realizovana. Nedovoljno je pozitivnog učinjeno, dok su mnoge pogrešne odluke, poput izgradnje prve dionice auto-puta, postale naša stvarnost i do sada koštale Crnu Goru na stotine novih miliona eura, trajno ekološki devastiranih potencijala i gubitka dragocjenog vremena.

Demokratski front, svjestan važnosti teme, ponovo inicira predlog Rezolucije o uspostavljanju održivog i modernog saobraćajnog sistema Crne Gore kako bi na jedan stručan i odgovoran način zajedno došli do optimalnih rješenja u javnom interesu.

Očekujemo da će Vlada zbog javnog interesa shvatiti značaj ove rezolucije i u skupštinskoj raspravi uzeti učešće na najvišem nivou.

III FINANSIJSKA SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE REZOLUCIJE

Iznos finansijskih sredstava, stepen njihovog povraćaja i efekti na društvo u cjelini daće relevantne studije i transparentni i zakoniti procesi. Izvor finansiranja biće Crnogorska Razvojna banka, EU-fondovi, institucionalni investitori, međunarodne finansijske institucije, privatni partneri, komercionalne banke, budžet Crne Gore.